وێنەیەکی تەرجەمەکراوی
دەقە عەرەبییەکەیە

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەلەوە
ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی - عێراق
ژمارەی دەرهێنان: 20
ڕۆژی دەرهێنان: 2003/6/24

پشت بە حوکمی بڕگە (1)ی ماددەی (56)وماددەی(53) لە یاسای ژمارە (1)ی هەمووارکراوی ساڵی (1992) و، لەسەر داوای ژمارەی یاسایی لە ئەندامانی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق و، ئەو یاساکارییەش کە ئەنجومەنی نیشتمانی لە دانیشتنی ژمارە (29)ی ڕۆژی (2003/6/23)یدا ئەنجامی داوەو، بە پێی ئەو دەسەڵاتەش کە بڕگە(3)ی ماددەی دووەمی یاسای ژمارە (10)ی ساڵی (1997) پێمانی داوە، بڕیاری دەرهێنانی ئەم یاسایەی خوارەوەمان دا:

یاسای ژمارە(20)ی ساڵی/2003
یاسای فڕۆکەخانەی مەدەنیی هەولێر

ماددەی یەکەم:

لە هەولێر فڕۆکەخانەیەکی مەدەنی دادەمەزرێ بەناوی فڕۆکەخانەی مەدەنیی هەولێر.

ماددەی دووەم:

لەسەر وێنەکێشراوێکی تایبەت کە بە پێی حوکمەکانی یاسا بەرکارخراوەکان بۆ ئەم مەبەستە ئامادەکراوە، هەموو ئەو زەوی و زارانەی دەکەونە ناو زەمینەی فڕۆکەخانەکە، بە (محرماتەکانیشیەوە) دەبنە موڵکی فڕۆکەخانەی مەدەنیی هەولێر.

ماددەی سێیەم:

یەکەم: دەستەیەکی تایبەتکار، لە کەرتی تایبەت (القگاع الخاص)، بۆ بەڕێوەبردنی فڕۆکەخانەی مەدەنیی هەولێر، لە شەش کەس پێك دەهێنرێت، بە مەرجێ پێکهاتەی دانیشتوانی هەرێمی کوردستانی تێدا ڕەچاوبکرێت، ئەوانە لەلایەن سەرەك وەزیرانی هەرێمی کوردستانەوە دادەنرێن و ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی- عیراقیش موصادەقەی لەسەر دەکات.

دووەم: ئەندامێك لە ئەندامەکانی دەستنیشان دەکرێت و بۆ ماوەی (10) ساڵ دەکرێت بە سەرۆکی دەستەکەو، مووچەکەشی لەلایەن ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراقەوە دیاردەکرێت. ئەو سەرۆکە دانیشتنەکانی دەستەکە بەڕێوەدەبات و ئەجندەی کۆبوونەوەکانی ئامادەو پەخش دەکات و راپۆرتگەلی ڕێکوپێکیش دەربارەی ئیش وکارەکانی دەستەکەش هەواڵەی ئەنجومەن دەکات و، بەناوی خۆشییەوە هەموو موخابەراتێك دەنووسرێ. بڕیارەکانی دەستەکە بە زۆرینەی دەنگ دەدرێت و ئەگەر هات و دەنگەکانیش یەکسان بوون ئەوە لەو بارەدا بۆ ئەو لایەیانە کە سەرۆك دەنگی بۆ دەدات، بە مەرجێکیش دەستەکە هەر هیچ نەبێ وەرزی جارێك کۆبوونەوەیەك ساز بدات.

سێیەم: ماوەی ئەندامێتیی باقیمەنی ئەندامانی دەستەکە پێنج ساڵی دوابەدوای یەکە، واتا یەکێکیان یەك ساڵەو دووەمیان دوو ساڵەو، سێیەمیان سێ ساڵەو، چوارەمیان چوار ساڵەو، پێنجەمیان پێنج ساڵ، مووچەکانیشیان چونیەکەو ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عیراق دیاری دەکات.

چوارەم: دەستەکە شەخصییەتی مەعنەویی خۆی هەیەو دەسەڵاتی بەکرێدان و ڕەهن و قەرزدانی هەیەو، پێویستە لەسەری فڕۆکەخانەکە بەڕێوەببات و چاکتری بکات و، ئەندامەکانیش بەرپرسێتیی یاسایی شەخصییان

دەربارەی زەرەرو زیانێ کە لە مومتەلەکاتی فرۆکەخانەکەوە روودات لەسەر نییەو، دەستەکە لە رووی یاسـاییەوە بەرپرس نابێ لە ئیددیعای سەنەدی موڵکییەتی پێشـتری ئەو زەوی و زارانەی کە دام و دەزگاکانی فرۆکەخانەکەی دەکەوێتە ناو.

پێنجەم: دەستە بوجەی ساڵانەی خۆی پێشکەش دەکات بە ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عیراق تا بۆی تەسدیق بکات، کە بریتییە لە مووچەکان و چاککردنی سەرمایەو پلانەکانی قەرزو دووبارە دەفعکردنەوەی قەرزەکان و رەسمەگەلی صیانەو داهاتی کرێ و پلانەکانی باج.

ماددەی چوارەم:

پێویستە لەسەر وەزارەتی کشتوکاڵ و ئاودێریی هەرێم ئەمانەی خوارەوە بکات:

1-دەبێ کێشەی تایبەت بەو زەوی و زارانەی کراون بە موڵکی فرۆکەخانەکەو داواکاریی قەرەبوکردنەوەو شتی دیکەیان لەسەرە هەر هەمووی تەسویە بکات وبیدات بە دەستەکەو هیچ خەوشێکی تێدا نەهێڵێت، ئەو زەوی و زارانە بۆ فرۆکەخانەکە بەکاردێت بۆ ماوەی (500) پێنج سەد ساڵ.

2-دەبێ (محرمات) ی فرۆکەخانەکە تەئمین بکات و، ناوچەیەکی دابڕیش بە تیرەی دوو کیلۆمەتر، بە دەوری زەویی فرۆکەخانەکەدا تەرتیب بکات و هەر بیناو بەکارهێنانێکی ئەو زەوییانەش پێویستە لەگەڵ کاروباری فرۆکەخانەکەدا بگونجێت.

ماددەی پێنجەم:

پێویستە لەسەر وەزارەتی ناوخۆی هەرێم هێزی ئاسایش بۆ فرۆکەخانەکە دابین بکات. مووچەکانیان لە بوجەی ساڵانەی چالاکییەکانی فرۆکەخانەکەوە دەدرێت، پێویستیشە لەسەری ئەرکی پشکنینی گومرگی و ئەمنی بۆ فرۆکەخانەکە دابین بکات بەبێ ئەوەی فرۆکەخانەکە هیچ خەرجێکی ماددی لەو رووەوە لە ئەستۆی خۆی بگرێت.

ماددەی شەشەم:

وەزارەتی گواستنەوەوگەیاندن، جێگا بۆ ئەو نووسینگانە دابین دەکات کە دەستەکە بۆ پیادەکردنی ئەرك وفرمانی خۆی پێویستی پێی هەیە.

دەبێ ئەندامانی دەستەکەو کارمەندەکانیشی بۆ مەبەستی حسابات و خشتەگەلی مووچەکان رەچاوبگرێ.

دەستە خۆی بەرپرسە لە ئیستیئجارو تەرقیەو سزادان و مووچەدان بەکارمەندەکانی. وەزارەتی گواستنەوەوگەیاندن، ساڵانە تۆمارەکانی دەستەکە تەدقیق دەکات و ئەنجامەکانیشی پێشکەش دەکات بە ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عیراق.

ماددەی حەوتەم:

دەستەکە، فرۆکەخانەکە وەك چاوگەیەکی داهات بۆ هەرێمی کوردستان دەخاتەگەڕو رێگاش بە بەکارخستنی مونشەئات دەدرێت بەبێ جیاوازیی تەمەن و جنس و رەگەزو ئاین و ئینتیمای سیاسییان.

لەبەر تیشکی ئەو کارە گران و ئاڵۆزەی بیناکردن و بەگەڕخستنی فرۆکەخانە سەرەکییەکە، دەستە ئەم دەسەڵاتانەی خوارەوەی هەیە:

1-دیارکردنی سەعاتی کارو بنەماکانی ئاسایشی فرۆکەخانەکە بۆ ئەوەی بەرزترین داهات بدات و کەمترین پێکدادان لەگەڵ خەڵکیدا لە نزیك فرۆکەخانەکەوە روودات. ئەم تەنسیقە لەگەڵ لایەنەکانی تایبەتکارو بازرگانیدا دەکرێ بۆ ئەوەی بەکارهێنانی جێگاو کاتی نیشتنەوەو جێگاوکاتی هەڵفرین رێك وپێك بێت و، دەرهێنانی نیشانە (شارات) بۆ کارمەندانی فرۆکەخانەکەش لەخۆدەگرێ و کەسانی تاوانکارو تیرۆرکاریش دوور دەخاتەوە.

2-ڕێگادان بە فرۆتەنی و ئەو خۆراکانەی لەلایەن نەفەرەکانی فرۆکەکەو لایەنی تایبەتکاری بازرگانییەوە بەکار دەبرێن. لیستی ئەو خۆراك و کەل و پەلەش کە بەکار دەبرێن تەنها هەر خۆراك، سووتەمەنی، (فسحە الحقیرە)، بەشی وێستگەی کارەبا، ئاو، ئاوی ئاوەڕۆو، (موقف) نییە.
3-دروستکردن و تێکدان و تەحویلی مەدرەجەکان و وێستگەکان و (فسحەی موقف) و جێگای ئوتومبیلی کرێ و (حقیرە کان) و شوققە ئامادەکراوەکان (دەرەجەکان)ی و مونشەئاتەکانی دیکەی فرۆکەخانەکە، ئەوانە هەمووی بەپێی راوبۆچوونی دەستەکە، چۆنی بە پێویست بزانێت بۆ بەرەو چاکتر گۆڕینی کۆمەڵگەی فرۆکەخانەکە دەیکات. دەستەکە لەگەڵ بەرپرسانی گومرگ و ئاسایشیش هاوکاری دەکات بۆ مسۆگەرکردنی وەگەڕخستنی فرۆکەخانەکە بەشێوەیەکی یاسایی و دڵنیایی ئاسایشەوە.

ماددەی هەشتەم:

هەر دەقێ پێچەوانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە بێت، ناخرێتە بەرکار.

ماددەی نۆیەم:

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پێوەندیدارەکانیش حوکمەکانی ئەم یاسایە بخەنە بەرکار.

ماددەی دەیەم:

ئەم یاسایە لە رۆژی دەرهێنانیەوە دەخرێتە بەرکارو لە (وەقایعی کوردستان) دا بڵاودەکرێتەوە.

د.رۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی ـ عێراق